

Digitalizace

Tvorba e-knih v knihovně

Ing . Jiří Nechvátal

nechvatal@cbvk.cz

Jihočeská vědecká knihovna
v **Českých Budějovicích**

Co je e-kniha?

(e-kniha, e-Book, e-book, online kniha)

... se nejčastěji používá pro označení digitálního ekvivalentu tištěné knihy. Je to soubor v určitém digitálním formátu, který kromě textu knihy samotné obsahuje také další přidané údaje, tzv. metadata (zabezpečení, autor...). Je určený pro čtení ve speciálních čtecích zařízeních (čtečka, tablet, tzv. chytré telefony, net-/notebook).

Výhody e-knih

- Šetří místo. Můžete mít u sebe tisíce knih.
- Více možností při manipulaci s e-knihou:
- Možnost měnit velikost a druh písma.
- Možnost vkládat poznámky a zvýrazňovat text, umístění odkazů v rámci knihy.
- Možnost rychle vyhledat zadaná slova v textu celé knihy, možnost vyhledat významy slov.
- Rychle a legálně dostupné.
- Legální e-knihy mají kvalitnější zpracování než pouhá naskenovaná kopie.
- Online knihy si lze koupit kdykoliv – cena ...
- E-knihy se snadno zálohují a skladují.
- Jsou ekologické. Nespotřebovávají žádný papír, inkoust.
- Online knihy nejsou nikdy vyprodány.

Formáty e-knih

E-knihy jsou dostupné v různých formátech.

Nejčastější formáty:

- **ePub**
- **mobi/kindle/prc**
- **pdf**
- **TXT**
- **HTML**
- ... formáty vytvořené daným prodejcem e-knih ...

ePub

ePub – knižní formát založený na standardu IDPF (The International Digital Publishing Forum). Tento formát podporují čtečky a v omezené míře, kvůli možnému DRM, mobilní zařízení.

mobi/kindle/prc

mobi/kindle/prc – knižní formát používaný firmou Amazon, tento formát podporuje mnoho čteček vč. Kindle a většina mobilních zařízení (smartphone/iPhone/java).

PDF

pdf – formát hodící se spíše pro čtení na note-/netbooku, nicméně podporuje ho většina čteček i mobilních zařízení. Lze jej chránit podobně je ePub pomocí DRM firmy ADOBE. Nevýhodou tohoto formátu je, že se při zvětšování/zmenšování textu mění sazba a odstavce se rozpadají, nebo se nezobrazuje celý odstavec na stránce a čtení je nepohodlné.

... další formáty

TXT

HTML

PDB ... Palm Media

LIT ... Microsoft

Jak vytvořit e-knihu

Digitalizace papírové předlohy

E-born dokumenty

Digitalizace papírové předlohy

autorská práva

důvod digitalizace ... způsob zpřístupnění

stav dokumentu, formát a druh

cílový formát

...

Skenování

Skener

elektronické zařízení, které umožňuje převod obrázků, textu, diapozitivu, filmového záznamu do elektronické - počítači srozumitelné – podoby umožňující další zpracování

Typy skenerů:

- Ruční
- Deskové – ploché – stolní
- Knižní skenery
- Bubnové
- Speciální

Typy skenerů: Ruční skenery

- pracovní, speciální využití

Deskové – ploché – stolní :

- Nejpoužívanější, A4, A3 formát,
- Pod skleněnou deskou se pohybuje snímač

Multifunkční zařízení:

kombinace tisku, skenování, faxu, kopírky

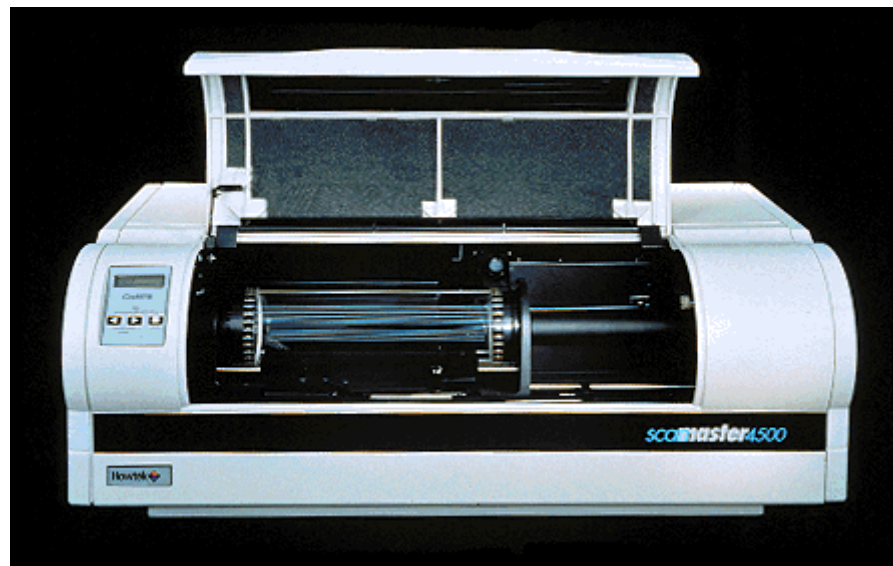
Knižní skenery :

- Skenování knih bez jejich poškození

Bubnové :

- Profesionální využití, vysoká kvalita výstupu, drahé, pohybuje se předloha na bubnu

Kupujeme skener:

Jaký skener je nejvhodnější ...

www.alza.cz

Parametry skeneru?

- 1) Rozlišení
- 2) Interpolace
- 3) Barevná hloubka
- 4) Způsob připojení
- 5) Plocha snímání
- 6) Software
- 7) Záruka
- 8) Ovládání, Design, ...

Software :

Úprava obrázků: změna rozlišení, kontrastu, jasu, ...

interní programy ke skenerům

Imaging

Irfanview (<http://www.irfanview.com/>)

Adobe Photoshop, Gimp, ...

OCR: optické rozpoznání textu, převod obrázku na text Recognita

Finereader

interní OCR programy k skenerům

Správa fotoalb

Databáze vizitek,

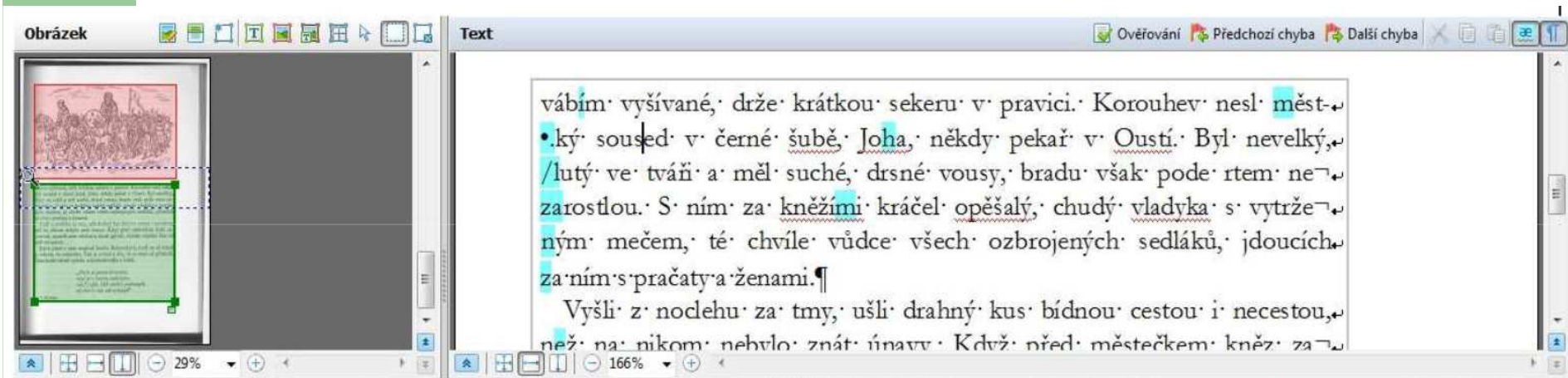
Rady ke skenování :

- **Udržujte čisté sklo.** Skleněná deska, na kterou se pokládá předloha, se lehce zašpiní a tyto nečistoty či mastné otisky se mohou objevovat v naskenovaném obraze. K čištění používejte jemné a nechlupaté hadříky, abyste sklo nepoškrábali a nezůstaly na něm chloupky.
- **Zkontrolujte předlohu.** Před vlastním skenováním důkladně prohlédněte předlohu a v rámci možností ji očistěte a narovnejte. Vložte do skeneru předlohu přesně.
- **Vybírejte zdařilé a ostré obrázky.** Ke skenování se hodí pouze kvalitní snímky, jinak je s nimi hodně práce a výsledek asi nepotěší.

OCR

rozpoznání textu

- Abby Fine Reader
- OmniPage
- Readiris
- Free Online OCR
- Free-OCR.net

vábím vyšívané, drže krátkou sekeru v pravici. Korouhev nesl měst-
ský soused v černé šubě, Joha, někdy pekař v Oustí. Byl nevelký,
žlutý ve tváři a měl suché, drsné vousy, bradu však pode rtem ne-
zarostlou. S ním za kněžími krácel opěšalý, chudý vladyka s vytrže-

FREE ONLINE OCR SERVICE

Use Optical Character Recognition software online. Service supports 46 languages including Chinese, Japanese and Korean

CONVERT SCANNED PDF TO WORD

Extract text from PDF and images (JPG, BMP, TIFF, GIF) and convert into editable Word, Excel and Text output formats

1 STEP - Upload file

2 STEP - Select language and output format

3 STEP - Convert

20141013_103848.jpg

[Download Output File](#)

PDF pro distribuci dokumentů), ale také o formáty, které byly vytvořeny speciálně pro elektronické knihy. Program FBReader podporuje formáty ePub, fb2 a mobi. Program bohužel nepodporuje formát PDF.

css | ok, | Fun. ; S,* | natočení _ Bar, l...love 11,rab, l, Web Hedin knh po, ladu 1

Ytis J marribooka. Jj lhucing cern enwhwyds com Vouti Pra, V5v.«, Utoveho «rval .ti v.rardódt 15

Když kliknete na tlačítko s ozubeným ■ kolem, zobrazí se okno, ve kterém si můžete nastavit např. zobrazení stránek knihy, natočení textu, velikost okrajů knihy, barvu stránek nebo klávesové zkratky pro ovládání programu. Dále si lze nastavit knihovny, ze kterých budou knihy on-line vyhledávány.

Úprava dokumentu

Oprava chyb, formátování dokumentu, rozměry obrázků, odkazy, hlavička, copyright,

Převod formátu

rozpoznání textu

- Calibre
- Zamzar ... online

Zveřejnění e-knihy / dokumentu

Kramerius

http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruk/ks_2012/2012_KKS_Filipova.pdf

<http://www.svkos.cz/elektronicke-zdroje/databaze-vytvarene-v-msvk/clanek/regionalni-e-knihy/>

Vytvoření e-knihy

- Sigil

Digitalizace

Tvorba e-knih v knihovně

Ing . Jiří Nechvátal

nechvatal@cbvk.cz

Jihočeská vědecká knihovna
v **Českých Budějovicích**